

Datum : 1 december 2005

Dienst/sector : PSU/SGU

Registratienummer : 2005PSU000125i

Nummer PS : **PS2005BEM49**

Commissie : BEM

Portefeuillehouder : plv. vz. PS

Titel : Initiatiefvoorstel PvdA betreffende beperking betaalde nevenfuncties cvdK/GS

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 5
Bijlage(n):	1

Inleiding

De fractie van de PvdA heeft over het onderwerp nevenfuncties van de cvdK en GS-leden een initiatiefvoorstel voorbereid, dat inmiddels tweemaal uitgebreid is besproken in de statencommissie BEM op respectievelijk 12 september 2005 en 21 november 2005.

Gelet op de inhoud van de plaats gevonden discussie en standpuntbepaling door de onderscheiden fracties legt de fractie van de PvdA het initiatiefvoorstel thans ter besluitvorming aan uw Staten voor.

Het initiatiefvoorstel is integraal in de toelichting bij dit voorstel opgenomen. De voorstellen die de fractie van de PvdA concreet aan u ter besluitvorming voorlegt zijn als cursieve tekst opgenomen en concreet vertaald in het bijbehorende ontwerp-besluit.

De fractie van de PvdA stelt u voor te besluiten overeenkomstig het ontwerp-besluit conform de inhoud.

Gezien de inhoud van het voorstel is in overleg met uw voorzitter en uw plaatsvervangend voorzitter afgesproken dat dit deel van uw vergadering door de plaatsvervangend voorzitter wordt voorgezeten, waardoor uw voorzitter desgewenst vrij kan deelnemen aan het debat.

Ingevolge artikel 45, lid 3 van het Reglement van Orde van uw Staten, bepaalt uw vergadering op voorstel van de voorzitter wanneer de indiener van het initiatiefvoorstel zijn voorstel mondeling kan toelichten. In overleg met de plaatsvervangend voorzitter wordt u voorgesteld daarvoor gelegenheid te bieden bij het begin van de inhoudelijke behandeling van het agendapunt.

Ontwerp-besluit

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 9 januari 2006;

Gelezen het initiatiefvoorstel van de fractie van de PvdA;

Gelezen het terzake besprokene in de vergaderingen van de statencommissie Bestuur en Middelen van 12 september en 21 november 2005 en de vergadering van Provinciale Staten van 12 december 2005;

Gelet op het reglement van orde;

Besluiten:

Artikel 1

Met inbegrip van de keuze dat de commissaris van de Koningin en de leden van Gedeputeerde Staten zelfstandig een besluit nemen over aanvaardig van niet functiegebonden nevenfuncties, hanteren Provinciale Staten bij de besprekingen over deze functies de volgende procedures en kaders:

1. De commissaris van de Koningin en de leden van Gedeputeerde Staten melden het voornemen om een niet functiegebonden nevenfunctie te willen aanvaarden in een brief aan de statencommissie Bestuur en Middelen. De statencommissie Bestuur en Middelen bespreekt dit voornemen mede op basis van een schriftelijk verslag van hetgeen over dit onderwerp is gewisseld in het fractievoorzittersconvent. De statencommissie Bestuur en Middelen bespreekt het voornemen en besluit of een debat in Provinciale Staten plaatsvindt.
2. Niet functiegebonden nevenfuncties van de commissaris van de Koningin en leden van Gedeputeerde Staten liggen in de regel in het publieke domein of in het semi-publieke domein. Functies in het commerciële domein hebben een door de indiener te verantwoorden provinciale meerwaarde.
3. Met verwijzing naar datgene wat door de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is geregeld over de aftrek van neveninkomsten, wordt het noodzakelijk geacht dat er een landelijke regeling komt, waarin een deel van de inkomsten uit de niet functiegebonden nevenfuncties van de commissaris van de Koningin en leden van Gedeputeerde Staten terugvloeien naar de algemene middelen.

Artikel 2

Deze procedures en kaders treden direct na vaststelling in werking

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

Onderwerp **Initiatiefvoorstel BEPERKING BETAALDE NEVENFUNCTIES**
Van **A van Bokkem en W.J. Bos, leden van de PvdA fractie**
Aan **Provinciale Staten van Utrecht van 12 december 2005**

Op 12 september werd een door de PvdA-fractie voorgelegde notitie, met diverse bijlagen, over het onderwerp Nevenfuncties, in de commissie Bestuur en Middelen besproken.

Aan het slot van die bespreking werd door de heer van Bokkem toegezegd met een initiatiefvoorstel te komen. Dit voorstel is opnieuw behandeld in de commissie BEM op 21 november. Ten slotte ligt het initiatief thans voor aan de Staten.

Wij verzoeken de Staten van Utrecht zich uit te spreken over de voorstellen zoals deze in de cursieve teksten tot uitdrukking zijn gebracht.

Alvorens tot de inhoud over te gaan willen de leden van de PvdA-fractie hun waardering uitspreken voor de wijze van behandeling van genoemde notitie door de commissie BEM op 12 september. De bijdragen van alle fracties, de bijdrage van de heer Staal evenals het debat daarover in de commissie hebben wij als zeer positief ervaren.

INITIATIEFVOORSTEL

1. Inleiding

De PvdA-fractie is van mening dat de provincie als bestuurlijk en politiek orgaan van alle twijfel op het terrein van integriteit, belangenverstrengeling, verspilling, buiten proportioneel belonen e.d. verschoond moet blijven. Het huidige tijdgewricht stelt, onder meer vanwege de nadruk op beeldvorming, zwaardere eisen aan publieke personen, hetzij benoemd dan wel gekozen.

De provincie staat in de schijnwerper als onderdeel van de bestuurlijke kolom en neemt als onderdeel van deze bestuurlijke kolom de burgers op velerlei wijze de maat. De provincie, en alle daaronder functionerende personen: ambtenaren, statenleden, gedeputeerden en de Commissaris van de Koningin dienen geen aanleiding te geven, noch de schijn te wekken dat er voor hen andere maatstaven gelden dan voor de mensen die zij besturen en waarvoor zij werkzaam zijn. Het bestuur van de provincie, de leden van GS en de cvdK als voorzitter van PS functioneert in een glazen huis.

De Provincie is in haar functioneren afhankelijk van de publieke functie van de cvdK en van de gedeputeerden als het bestuur van de provincie. De cvdK vertegenwoordigt in persoon de provincie. Hij is het boegbeeld. De privépersoon en de functionaris worden door de burger als één ongedeelde persoon gezien. Als de privépersoon zaken zou doen die niet door de beugel kunnen heeft de Provincie een probleem. Ook, maar in mindere mate, geldt dit voor de gedeputeerden.

Als volksvertegenwoordigend orgaan moeten Provinciale Staten deze taak nadrukkelijk beheren.

Daarom is de PvdA-fractie van mening dat er paal en perk moet worden gesteld aan de in principe ongebreidelde mogelijkheid van het hebben van betaalde nevenfuncties waarvan de verdiensten naar privépersonen vloeien, de z.g. niet functiegebonden nevenfuncties. Wij vinden dat niet passen bij de functies van de leden van GS en de cvdK en constateren dat het bijdraagt aan sterke negatieve beeldvorming van de overheid c.q. de provincie.

2. Personen op wie dit initiatief betrekking heeft

Dit initiatiefvoorstel beperkt zich tot leden van GS en de cvdK. Wij hebben overwogen dat voor de ambtenaren van de provincie een regeling bestaat en dat recent op dat vlak aanvullende activiteiten in het kader van de integriteit zijn ondernomen. Bovendien ligt daartoe, tenzij er signalen zijn van het tegendeel, het initiatief bij de secretaris-directeur van de provincie.

Voor de leden van de Provinciale Staten is bij de aanvang van deze statenperiode een Gedragscode Provinciale Staten vastgelegd (20 oktober 2003) Ook deze code is recent, op 7 november op enkele onderdelen aangescherpt. Het verdient overigens aanbeveling de werkzaamheid van deze gedragscode aan het einde van de

statenperiode te evalueren zodat de nieuwe staten na de verkiezingen van 2007 kunnen beslissen over eventuele wijzigingen.

Voor de leden van GS, inclusief de cvdK bestaat eveneens een gedragscode (vastgelegd door PS op 18 maart 2003). Daarnaast geeft de Provinciewet specifieke voorschriften voor de cvdK. Een aantal van de voorstellen hierna heeft betrekking op deze gedragscode, een ander deel is verder strekkend en wacht op te treffen maatregelen op nationaal niveau.

3. Melding van niet functiegebonden nevenfuncties

De cvdK is verplicht volgens de Provinciewet de niet functiegebonden nevenfuncties te melden aan de Staten. In de praktijk van de Utrechtse provincie meldt de cvdK zijn voornemen aan het fractievoorzittersconvent. Deze geven hun opvatting en daarna treft de cvdK zijn beslissing. Er vindt in de Staten geen debat plaats over het besluit van de cvdK, tenzij partijen in de Staten daartoe het initiatief nemen. Deze werkwijze is te weinig transparant. Idealiter zouden wij de Staten de bevoegdheid willen geven om te beslissen over de niet functiegebonden nevenfuncties van de cvdK (een voorstel dat wij onder b. wel doen voor de andere leden van GS), maar dat is vanwege de Provinciewet onmogelijk. Wel kunnen de Staten het proces transparant maken.

a. Daarom wil de PvdA-fractie dat, tegelijk met een brief van de cvdK aan PS waarin deze meldt dat hij een besluit heeft genomen over een nieuwe niet functiegebonden nevenfunctie, het fractievoorzittersconvent, zich daarover bij een afzonderlijk schrijven verantwoordt aan de Staten. Minimaal is dan publiekelijk verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en zo nodig kunnen PS besluiten tot een publiek debat.

Het lid van GS dat zich voorneemt een niet functiegebonden nevenfunctie te aanvaarden moet, conform de gedragscode, dit voornemen in het college van GS brengen (artikel 3, lid 3). Na aanvaarding van een dergelijke functie rust wel de plicht tot publicatie en tot de mededeling of een dergelijke functie bezoldigd is. Dit melden van een voornemen in de boezem van GS is naar de mening van de PvdA-fractie minder gelukkig (hoewel ook de PvdA-fractie op 18 maart 2003 akkoord is gegaan met de gedragscode voor GS)

b. Voortschrijdend inzicht brengt ons tot de opvatting dat een dergelijk voornemen van een lid van GS eenzelfde procedure moet doorlopen als bij de cvdK. M.a.w. een lid van GS dat zich voorneemt een niet functiegebonden nevenfunctie te aanvaarden, meldt dit bij het fractievoorzittersconvent. Indien het betreffende GS-lid zijn/haar voornemen handhaaft wordt dit in een brief voorgelegd aan PS. Daarbij wordt tegelijk in een afzonderlijk schrijven de opvatting(en) van het convent weergegeven. In afwijking van de procedure bij de cvdK beslist PS of de betreffende nevenfunctie kan worden aanvaard.

De PvdA fractie stelt voor de gedragscode van GS conform aan te passen.

4. Niet functiegebonden functies beperken

Onze fractie is niet principieel tegen nevenfuncties, ook niet tegen nevenfuncties die niet uit hoofde van het ambt (cvdK dan wel leden van GS) worden vervuld. Nevenfuncties kunnen een sterke positieve werking hebben vanwege de maatschappelijke wisselwerking. Maar de PvdA fractie is van oordeel dat het in principe onbeperkte aantal niet functiegebonden nevenfuncties moet worden beperkt. In haar eerdere notitie aan de commissie BEM werden drie mogelijkheden voorgelegd: geen nevenfuncties bij commerciële ondernemingen, een af te grenzen aantal nevenfuncties en tenslotte de maximale tijd vastleggen die aan deze nevenfuncties mag worden besteed. In de discussie in de commissie BEM werd door de heer Nugteren nog een vierde criterium toegevoegd namelijk de mate van meerwaarde voor de provincie.

Wij zijn van mening dat het vaststellen van een bepaalde maximale tijd per week voor deze nevenfuncties niet werkbaar is omdat het voor PS niet controleerbaar is. Ook het begrenzen van een aantal nevenfuncties stuit op bezwaren. Immers, als men naar de lijstjes van deze functies van de verschillende cvdK's kijkt valt op hoe verschillend van aard deze nevenfuncties zijn: appels en peren. Daarom achten wij een beperking tot een bepaald aantal nevenfuncties niet goed mogelijk. (In andere situaties waarin er geen sprake is van appels en peren, is dat wel mogelijk, zie de Corporate Governance-code van de commissie Tabaksblat inzake het maximaal aantal commissariaten.)

Omdat de hoofdfunctie van de cvdK zich afspeelt in het publieke domein, achten wij het voor de hand liggend dat niet functiegebonden nevenfuncties liggen in het publieke en het semi-publieke domein. Dat geldt overigens ook voor de leden van GS. Dat betekent dat van nevenfuncties in het commerciële domein moet worden afgezien. Een uitzondering betreft commerciële functies waar uitdrukkelijk sprake is van een aantoonbare provinciale

meerwaarde. In dergelijke situaties is het mogelijk een nevenfunctie in een commerciële onderneming uit te oefenen. De Staten bepalen de mate van deze provinciale meerwaarde.

De PvdA fractie is van mening dat, indien de Staten daarmee instemmen, een dergelijke beleidslijn niet hoeft te wachten op landelijk beleid. Provinciale Staten van Utrecht kunnen deze beleidslijn vaststellen en daar naar handelen. Uiteraard worden bestaande afspraken van de cvdK en leden van GS gerespecteerd. Maar leden van GS die een commissariaat bij een commerciële onderneming uitoefenen kunnen na afloop van een zittingsperiode deze niet meer continueren. In formele zin kunnen de Staten de cvdK niet dwingen tot een dergelijke stap; maar zij kunnen hem wel verzoeken een dergelijk besluit te nemen.

5. Een afdrachtregeling ter beperking van de inkomsten uit niet functiegebonden nevenfuncties

CvdK's hebben een goed inkomen evenals leden van GS. Het kan naar onze mening niet zo zijn dat naast dat inkomen een tweede stroom aan inkomen bestaat zonder een enkele beperking. De bestaande situatie is nadelig voor het imago van de provincie, zie ook de inleiding van deze notitie.

Daarom heeft onze fractie de voorkeur voor een regeling waarbij een deel van deze neveninkomsten via de fiscus terugvloeit in de rijkskas. Dit pleidooi houdt in, in tegenstelling tot de opvatting onder punt 4, dat een dergelijke regeling slechts op landelijk niveau kan worden getroffen.

Terzijde merken wij op dat de Utrechtse cvdK zich voor een procentuele afdrachtregeling heeft uitgesproken. Een dergelijke afdrachtregeling bestaat al voor leden van de Tweede Kamer. (zie bijlage). Ons voorstel is kort en goed dat leden van GS en de cvdK's zich aansluiten bij deze regeling. Als de cvdK's in ons land daarbij ondersteund door de leden van GS van alle provincies, zich met deze boodschap tot de Minister van Binnenlandse Zaken wenden is de implementatie snel te realiseren.

6. Openbaarmaking van inkomsten van niet functiegebonden nevenfuncties

De minister van Binnenlandse Zaken heeft aangekondigd met wetgeving te komen die de verdiensten uit niet functiegebonden nevenfuncties van alle politieke ambtsdragers verplicht openbaar te maken. In dat licht heeft het geen zin dat de Staten van Utrecht zich daarover alsnog uitspreken.

7. Verzwaring functie cvdK

Gegeven de discussie in de commissie zien wij af van nadere voorstellen op dit punt. Wij zijn overtuigd geworden van de onmogelijkheid om de functie van de cvdK te verzwaren met andere portefeuilles dan die hij nu reeds beheert.

Dat neemt overigens niet weg dat wij zeer geporteerd zijn voor de rol die de cvdK van Utrecht in toenemende mate op zich neemt; trekker van beeldbepalende provinciale projecten zoals Hart van de Heuvelrug, een cvdK die vastgelopen projecten zoals het Stationsgebied Driebergen/Zeist vlot trekt, een cvdK die vastgelopen overleg tussen gemeenten en het Rijk weer op gang brengt, etc.

Dat is een rol die wij zeer toejuichen en die wij versterkt willen zien.